MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2024

(1st Year, 1st Semester)

SANSKRIT

COURSE : I

[History of Sanskrit Literature and Ancient Indian Civilization]

Time : 2 Hours *Full Marks* : 30

The figures in the margin indicate full marks.

1. आधुनिकसंस्कृतसाहित्ये नाट्यकार यतीन्द्रविमल – चौधुरीमहोदयस्यावदानं समासत आलोचनीयम्। 6

(अथवा)

नित्यानन्दमुखोपाध्यायस्य जीवनीमूलकनाट्यकृतिः समासत आलोच्यताम्। 6

2. निम्नलिखितेषु प्रश्न**द्वयं** संस्कृतभाषया नागरीलिप्या च समाधीयताम् : 1×2=2

(क) मातृष्वसा इति लघुकथा केन कं विषयमाश्रित्य विरचिता ?

(ख) 'यमपुरी–पर्य्यटनम्' केन प्रणीतम् ? तत्र अङ्गिरसरूपेणः कः रसः स्वीकार्यः ?

(ग) तारापद–भट्टाचार्यस्य कृतीनां लघुकथाद्वयोरुल्लेखः कार्यः।

3. संस्कृतसाहित्ये महाकवेः भारवेः कृतिमाश्रित्य कश्चित् प्रबन्धो विरच्यताम्। 5

(अथवा)

नैषधचरितस्य माहात्म्यं विचार्यताम्। 5

4. निम्नलिखितेषु प्रश्न**द्वयं** संस्कृतभाषया नागरीलिप्या च समाधानं कार्यम् : 1×2=2

(क) माघस्य नामान्तरं किम्? शिशुपालबधे कति सर्गाः वर्तन्ते?

(ख) भट्टिकाव्ये कति काण्डानि वर्तन्ते? तेषां नामानि उल्लेख्यानि।

(ग) श्रीहर्षस्य नैषधचरितस्य बीजं किम्

5. 'पिटकम्' इति शब्दस्य कोऽर्थः? तच्च कतिविधम्? विनयपिटकस्य प्रतिपाद्यविषयः समासत लिख्यताम्। 6

(अथवा)

जैनग्रन्थे आगमेतरसाहित्यानां समासतो विवरणं प्रदेयम्। 6

6. सुरगिरा नागरीलिपिमाश्रित्य प्रश्न**द्वयं** समाधानं कार्यम् : 1×2=2

(क) दिगम्बरसमुदायस्य 'चतुर्वेद' इति ग्रन्थस्य नामानि लिख्यताम्।

(ख) कल्पसूत्रस्य भाष्यकारः कः आसीत्?

(ग) 'पद्मचरितम्' केन विरचितम्?

7. अशोकस्य धर्मनीतिम् अवलम्ब्य समासतः कश्चिन्निबन्धो विरच्यताम्। 5

(अथवा)

गुप्तयुगस्य विज्ञानप्रयुक्तिभावनायाः निदर्शनं यदुपलब्धं समासतः तदालोच्यताम्। 5

8. सुरगिरा नागरीलिप्या च निम्नोक्तेषु प्रश्नेषु **द्वयोः** समाधानं कार्यम् : 1×2=2

(क) मेगास्थिनिसमतानुसारं मौर्यसैन्यबलं कतिविधम्? तेषां नामानि लिख्यन्ताम्।

(ख) एलाहवादप्रशस्तिः केन प्रणीता? तत्र कस्य राज्ञो माहात्म्यं विशेषेण प्रकटितम्?

(ग) चतुर्थबौद्धमहासङ्गीतिः कुत्रानुष्ठिता अभवत्? तत्र कः सभापतेरासनमलंकृतवान्?

★★★